

EXPOSICIÓ A L'ANTIGA CASERNA DE SANT AGUSTÍ

La Rambla, fa un segle

L'Arxiu Fotogràfic de Barcelona treu a la llum un centenar de fotografies inèdites de 1907 i 1908

Frederic Ballell va captar la vida quotidiana del passeig trencant amb la rigidesa gràfica de l'època

ERNEST ALÓS
BARCELONA

Un ramat de cabres davant del Palau Moja. Foto: AFB / FREDERIC BALLELL

Venedors de cadells en ple passeig. Foto: AFB / FREDERIC BALLELL

Les imatges són espontànies, fotografies robades que mostren la vida quotidiana i els personatges humans de la Rambla: floristes, venedors d'animals i de caramels, tramviaries, vianants, músics de carrer, tolits... Podrien ser obra d'un fotoperiodista de les dècades de 1920 o 1930, però les bruses, els xals i els davantals proletaris, els barrets burgesos i l'absència de vehicles de motor no enganyen: les fotografies de l'exposició *Frederic Ballell. La Rambla 1907-1908*, que es pot veure des d'avui mateix a l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona (AFB), a l'antiga caserna de Sant Agustí (plaça Pons i Clerch), mostren la Barcelona anterior a la Setmana Tràgica, al boom urbà de la primera guerra mundial i a l'obertura de la Via Laietana. La seva crònica gràfica de la Rambla va ser el projecte personal d'un enamorat del passeig que va guardar al seu arxiu, deixant-les del tot inèdites, unes 150 fotografies que en ple *revival* ramblaire surten ara a la llum. Frederic Ballell (Puerto Rico, 1864-Barcelona, 1951) és un dels pioners del fotoperiodisme

català, redescobert molt tardanament. Els primers vint anys del segle passat va treballar per a publicacions barcelonines, com per exemple *Il·lustració Catalana* i *L'Esquella de la Torratxa*, i també madrilenyes, com ara *Blanco y Negro* i *Abc*. En totes aquestes publicacions no es va escapar de les convencions limitadores del fotoperiodisme de l'època, però sí que ho va fer en les seves fotografies privades. «En aquella època va fotografiar bombes, enterraments i manifestacions a la Rambla, però són molt diferents de les imatges que creiem que tenien una motivació personal, no professional, en què va saber captar l'ambient del moment», segons explica el comissari de l'exposició, Rafael Torrella. Ballell, enginyer i militant en defensa dels drets dels animals, va fotografiar com a aficionat abans i després del seu període de fotoperiodista, i també va captar imatges de núvols per al Servei Meteorològic de Catalunya. Malgrat que va ser un dels fundadors de l'Associació de la Premsa de Barcelona, el 1909, Ballell va ser un fotògraf absolutament oblidat fins a l'exposició que va comissariar l'any 2000 el conservador de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona, Rafael Torrella. Sols quatre anys abans, quan Torrella encara no havia començat a bussejar a l'arxiu, a l'exposició que va dedicar la Virreina al fotoperiodisme català Ballell constava com a professional sobre el qual no es disposava d'informació.

CATÀLEG DE RAMBLAIRES / «Treballant a l'arxiu vam descobrir que el seu arxiu va ser adquirit el 1945. I hi vam trobar les prop de 150 fotografies de la Rambla, de les quals només cinc hem identificat com a publicades en premsa», explica Torrella. Al catàleg de l'exposició, que no estarà disponible fins al final de mes, Torrella destaca que l'autor «defuig les poses al retratar els personatges», amb una voluntat, tremendament moderna, de «passar inadvertit sense interrompre el fet que vol capturar», i sembla haver concebut les seves imatges com una sèrie en què «fa un inventari enciclopèdic dels usuaris de l'espai».

A la mateixa publicació, Marta Delclós destaca que la sèrie sobre personatges de la Rambla és el treball d'una persona «que estudia obsessivament la ciutat i, amb ella, tota una època», i que aconsegueix «captar el ritme de la Rambla», un espai que ja llavors, com ara, era la intersecció, conflictiva i estigmatitzada, entre la Barcelona burgesa i la popular

Font:

Diari EL PERIÓDICO

http://www.elperiodico.cat/default.asp?idpublicacio_PK=46&idioma=CAT&idnoticia_PK=694075&idseccio_PK=&h=100309